

หัวใจพุทธศาสนา

หลวงพ่อชา สุภัทโท

เจริญพรท่านสาธุชนทั้งหลายผู้ตั้งใจตั้งใจมาบำเพ็ญกุศล
ในวันนี้ มีท่านผู้การเป็นประธาน ได้นำญาติโยมทั้งหลายมา
สถานที่นี้เพื่อบำเพ็ญการกุศล ดังนั้นวันนี้ทางวัดหนองป่าพง
และวัดป่านานาชาติมีความสัมพันธ์กันเช่นวันหนองป่าพงวันนี้
ก็พร้อมที่จะทำการมหาปวารณา ทั้งวันนั้นแหละรวมกฐินในวัน
นั้น และวันนี้ก็ทอดกฐิน พอทอดกฐินแล้วก็อาตมาก็จะรออยู่
พอสมควร เพราะท่านผู้การเคยได้นิมนต์มาในสมัยก่อนนั้นก็จำ
ไว้ ถึงแม้ว่ามีธุระอย่างใดก็พยายามมา พอที่จะมาร่วมในสถานที่
นี้ ทั้งศิษยานุศิษย์ก็นำมาหลายองค์ ทั้งพระไทยทั้งพระฝรั่ง
ปนเปกันมานั้นนะ มารวมที่นี่ ก็รู้สึกว่าเป็นวันนี้น้อยมาก
พอสมควร แต่อย่างไรก็ต้องมา เพราะอะไร เพราะรับแขก ตอน
เข้ามา ตอนกลางคืนมากก็เป็นเวลานาน เทศน์ตอนเช้ามาก็ฉับ
จ้งหันแล้ว ก็นั่งอยู่ที่นั่น แขกก็มาไม่ได้ขาดเหมือนกัน จนกว่า

ที่ว่าออกจากที่นั่งนั้นแล้ว ก็มาที่นี้ ดั่งนั้นกำลังคนแก่ มันก็ถอย
ไปๆ แม้เสียงพูดก็ถอยไป ลมมันก็น้อยๆไป

ฉะนั้นวันนี้ก็มีกำลังใจเพราะท่านผู้การตั้งใจมาสถานที่นี้ก็
ต้องตั้งใจมาปฏิสังขารพอสมควร อย่างนั้นก็พากันตั้งอกตั้งใจ
จะเทศน์ให้ฟังแต่น้อย ไม่เอามาก แต่ว่าคงมีลูกศิษย์หลายองค์
โยมเมืองโคราชมีกำลังนั่งม้ายหละ จะให้พระเทศน์ให้ฟังวันนี้
อาตมาก็เป็นประธานส่วนหนึ่ง จะขึ้นมาพูดกับญาติโยม
พอสมควรเท่านั้น เสร็จกิจธุระวัดป่าพงแล้วก็มานี้ คือการ
ทอดกฐิน ปีนี้ทอดกฐินสบายมาก เพราะว่าพาญาติโยมทำบุญ
กัน ไม่ได้ทำบาป ทำบาปนะมันยากกว่านี้ มันยุ่งกว่านี้ ปีนี้
ทำบุญแท้ๆ อาหารที่ถวายพระ อุบาสิกาทั้งหลายก็ทำอาหารเจ
กัน ก็เลยสบายไป แต่คนก็ไม่มากคืนนี้ ดูรวมจะถึงประมาณซัก
๔๐๐ เห็นจะได้ แต่ก็มีแต่คนมาฟังธรรม ไม่ใช่คนมาเล่น มีคน
มาฟังธรรม เจียบสงัดเพราะไม่มีอะไร ไม่มีดนตรี ไม่มีลิเก ละคร
ไม่มีอะไรทั้งสิ้นนะ เรื่องแรกก็นิมนต์พระนวกะซึ่งมาบวชกับ
อาตมานี้พรรษานี้จำนวนประมาณเกือบ ๒๐ คน ก็พอดีขอ

นิมนต์ท่าน ขึ้นแสดงความรู้สึกว่าได้มาบวช ณ วัดหนองป่าพง
ต่างคนก็ต่างมานั้น ทุกองค์ให้แสดงความรู้สึก ก็กินเวลาไปซัก
๒ ชั่วโมง นอกจากนั้นก็ร่วมแต่มาฟังธรรมกันทั้งนั้นนะ รู้สึกว่า
ในพรรษาปี ในปีนี้ การกระทำบุญนั้นเป็นบุญอันชะจริง ๆ สบาย
วันนั้นก็ในวันพระ เป็นวันพระธรรมดา ผู้รักษาอุโบสถศีล
นั้น ก็ไม่ต้องการข้าวเย็นกันอยู่แล้ว ก็เลยเรียบริ้อยไม่มีอะไรจะ
สกปรกเปราะเปื้อน ดี เรียบริ้อยทุกประการนี้ ฉะนั้นถ้าหากว่า
การกระทำบุญนั้นพระพุทธรูปองค์ของเราชอบให้ทำงานง่าย ๆ ไม่ต้อง
ทำยาก มันง่ายอยู่แล้ว ทำงานง่าย ๆ ทำถูก ๆ ทำสบาย ๆ ไม่ต้อง
เดือดร้อน เมื่อคืนนี้อาตมาก็นำญาติโยมตั้งหลายร้อยมาทำกัน
ก็รู้สึกว่าสบาย ไม่มีอะไรเกิดขึ้นมา การกระทำบุญที่แท้ แล้วก็
ภูมิใจ บุญคือความภูมิใจที่เราได้กระทำแล้ว ว่าเหตุการณ์ที่เรา
กระทำแล้วนั้นนะปราศจากความชั่ว ไร้การลามกทั้งหลายไม่
เปราะเปื้อน แม้ก่อนจะทำมันก็ภูมิใจ เมื่อกำลังกระทำอยู่ก็
ภูมิใจ เมื่อเราทำเสร็จไปแล้วก็ภูมิใจ การภูมิใจนี้แหละท่าน

เรียกว่าเป็นบุญ ที่เราพบปะอยู่เสมอเลย ภูมิใจ นี่การกระทำบุญ
นั่นคือความภูมิใจ

บุญในเวลานี้ การภูมิใจมีหลายอย่างนะ บางทีไปภูมิใจใน
สิ่งที่ไม่เข้าเรื่องก็มี เพราะมันหลงไป ความดีใจในสิ่งที่เราไม่รู้
นั่นนะก็ดีใจ ยกตัวอย่างวันนี้ ญาติโยมเมืองโคราชมาหรือตลอด
ท่านผู้การเนี่ยแหละ เมื่อขึ้นรถมาแล้วนะ กระเป๋าสตางค์เอาใส่
ถุงมาแล้วมันหลุดเสีย ผู้การก็ไม่รู้เลย ก็นึกภูมิใจมาอยู่ ก็นึกว่า
สตางค์เรามันอยู่ในนั้น ใจความเป็นจริงมันน่าจะเสียใจแล้ว แต่
เมื่อกระเป๋าสตางค์มันหลุดออกไปนั่นนะ นี่ก็ภูมิใจเพราะความ
ไม่รู้จัก เมื่อมาถึงวัดนานาชาติแล้ว มาคลำดูกระเป๋า อ้าว ไม่ได้
เรื่องซะแล้ว ตกใจวาบเลย นี่ มันน่าจะตกใจแต่เมื่อกระเป๋ามัน
หลุดจากถุงแล้ว อันนั้นก็ยังภูมิใจ เพราะเราไม่รู้ บางสิ่ง
บางอย่างที่เราไม่รู้ เรามีความภูมิใจก็มี ภูมิใจเพราะเราไม่รู้จัก
เพราะเข้าใจว่าสตางค์เรายังอยู่ เราก็ภูมิใจอยู่ แต่เมื่อมารู้ความ
จริงมาถึงนี้ กระเป๋าสตางค์หายไป ใจก็ไม่สบายอย่างนั้น นี่คือ
ความภูมิใจที่หลงไป

การกระทำบุญนี้ก็เหมือนกันฉันนั้น พระองค์ท่านให้มีความ
ภูมิใจ ใจนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก ปราชญ์ทั้งหลายท่านจึงสอนว่า
หัวใจของพุทธศาสนานั้นไม่มาก มีสองสามข้อเท่านั้นแหละ
ท่านสอนว่า การไม่กระทำบาปทั้งปวงด้วยกายวาจาใจนั้นแหละ
ถูกต้องแล้ว เอตํ พุทฺธาน สาสณํ อันนี้เป็นคำสอนของ
พระพุทธเจ้า อันนี้เป็นหัวใจของพระศาสนาแล้ว อันนี้ประการ
หนึ่ง ประการที่สองนั้น เมื่อทำจิตของเราให้เป็นบุญ เมื่อเป็น
กุศลแล้ว อันนั้น **เอตํ พุทฺธาน สาสณํ** อันนั้นก็หัวใจของ
พุทธศาสนาอันหนึ่งแล้ว **สจิตฺตปริโยทปนํ** การมาทำจิตใจของ
เราให้ผ่องใส นั่น ก็เป็น เอตํ พุทฺธาน สาสณํ อันนี้ก็คำสอน
ของพระ เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ทั้งสามประการนี้ไม่มาก
สามตัวอักษรเท่านั้นแหละ เราจะจับเข้ามาใส่ใจของเรา ให้มีอยู่
ในใจของเราทั้งสามประการนี้ ใจของเราจะเป็นหัวใจของพุทธ
ศาสนา นั่งอยู่มันก็เป็นพุทธศาสนา เดินไปก็เป็นพุทธศาสนา
นอนก็เป็นพุทธศาสนาอยู่เสมอแล้ว สามอย่างเท่านั้น

ฉะนั้นพระพุทธองค์เราต้องการอย่างนี้ จึงเรียกว่าพุทธ
ศาสนา ศาสตร์คือพุทธศาสนานี้เป็นศาสตร์อันยิ่งใหญ่กว่าสิ่งทั้ง
ปวง คือหมายความว่า ให้ความรู้ในทางพุทธศาสนานี้ต้อง
ปราศจากความสกปรก งามกาย สะอาด เมื่อทำแล้วก็สบายใจ
ทำแล้วก็สบายใจ เสร็จไปแล้วก็สบายใจอยู่ อันนี้ฝังอยู่ในใจของ
เรา นี้ เราจะเห็นได้ว่า เมื่อไรเราละบาปแล้ว นั้นเราเข้าถึงหลัก
พุทธศาสนา เมื่อละบาปแล้ว ใจเราก็สบาย ไม่มีอะไรรบกวนวาย ไม่
มีอะไรอยู่ในใจอันนั้น เป็นจิตใจที่สะอาดผ่องใส อันนั้นท่านว่า
เป็นบุญ เป็นกุศลเกิดขึ้นในตรงนั้น เป็นความสงบเกิดในตรงนั้น
ก็เพราะหัวใจพุทธศาสนา มาซ้อนแทรกเข้าไปในหัวใจเราอีก ต่อ
นั้นไป ใจเราก็จะผ่องใส เพราะว่าไม่มีอะไรอยู่ในนี้ มีแต่สิ่งที่ถูกต้อง
เท่านั้นแหละ ท่านเรียกว่าจิตอันนั้นมันสะอาด ทั้งสามประการนี้
มารวมอยู่ที่จิตของมนุษย์แล้ว มนุษย์ผู้นั้นจะเป็นผู้ถึงพุทธ
ศาสนา ไม่เดือดร้อนกระวนกระวาย นั้นก็เรียกเป็นบุญ แล้วก็
เป็นกุศลด้วย บุญแปลว่าความภูมิใจ กุศลแปลว่าความฉลาด
ฉลาดในการทำบุญ ได้บุญมากก็ภูมิใจด้วยความฉลาด

ปราศจากมลทินทั้งหลายนั้น ฉะนั้นบุญก็เป็นประเภทอันหนึ่ง
กุศลนี้ก็เป็นประเภทอันหนึ่งเหมือนกัน ฉะนั้นการกระทำบุญนี้
ให้ประกอบด้วยปัญญาคือความฉลาด ความฉลาดนั้นเป็นเหตุ
ให้สะอาด ไม่สกปรกเป็นต้น เรียกว่าบุญ เรียกว่ากุศล

โดยมากพวกเราชาวพุทธทั้งหลายนั้น การทำบุญนั้นก็สักแต่
ว่าๆ แต่ไม่เข้าถึงหลักพุทธศาสนา ทำบุญปราศจากความฉลาด
ทุกสิ่งสารพัดก็เป็นอย่างนั้น ฉะนั้นบุญนี้ ไม่มาก แต่เป็นสิ่งที่
ถูกต้อง การละบาปนั้นแหละมากกว่า การละบาปนั้นแหละ
มากกว่า การละบาปนั้นคือทำสถานที่ทำให้มันสะอาด คล้ายๆที่เรา
เรียกว่าเราจะสร้างบ้านซักหลังหนึ่ง สร้างบ้านซักหลังหนึ่งนั้นนะ
ที่ปลูกบ้านเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เป็นฐานที่แน่นหนาถาวร บ้าน
นั้นจึงจะยืนยงคงตัวอยู่ได้นาน อันนี้นั้นเป็นฐานอันหนึ่ง
เหมือนกัน การกระทำบุญทำกุศลของเรานี้เป็นรากฐานคือจิตใจ
ของเรานี้ ทำจิตใจของเรานี้ให้สงบระงับ คือมันปราศจากโทษ
อะไรทั้งหลายทั้งปวงนั้น แม้จะนั่งอยู่มันก็เป็นบุญ จะนอนอยู่ก็
เป็นบุญ จะทำอะไรอยู่มันก็เป็นบุญ ทำให้บุญเกิดขึ้นในใจ

นั่นเอง บุญไม่ใช่จะเกิดอยู่อย่างอื่น ให้มันเกิดอยู่ที่ใจของเรา
เพราะเราเอาเครื่องสกปรกออกแล้ว เอาบาปออกแล้ว เอา
ความผิดออกเสียแล้วนั่น อยู่ทั้งนั้นแหละ บุญมันจะเกิดที่นั่น
เมื่อเราบำเพ็ญบุญเฉยๆ ไม่เอาบาปออกไปซะ มันก็เลยวุ่นวาย
สับสนอลเวงหลายอย่างหลายประการ

อาตมาเคยเห็น โดยมากที่มาทอดผ้าป่ากัน มาแสวงบุญกัน
หลายครั้งรถ แต่มองๆดูแล้วก็จริง มาทำบุญกัน แต่ทำไมไม่ค่อย
บาปกัน นี่ มันผิดตรงเนี่ย มันไม่เข้าถึงหลักพุทธศาสนา เมื่อทำ
ไปแล้วมันก็ไม่เกิดประโยชน์ขึ้นในใจ เมื่อไม่มีเกิดประโยชน์
ในใจ ปัญญามันก็ไม่มี มันก็บกพร่องในการกระทำของพวกเขา
ทั้งหลายนั้น อันนี้ให้เป็นการบ้านของญาติโยมทั้งหลาย ไม่ไกล
ไม่มาก เท่านั้นมันก็พอ นี่การละบาปเป็นเบื้องต้นก่อน ฉะนั้นเมื่อ
เราจะทำบุญ เมื่อไรนั้น เช่นวันนี้ละ วันนี้มาทำบุญ ท่านผู้การก็
พนมมือขึ้นมา **มะยัง ภันเต ติสระระणे นะ สะหะ ปัญจะ สี
ลานิยาจามะ** นี่คืออะไรนะ นี่คือทำเครื่องสกปรกออกจากใจ ไม่
ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินิโคตติในกาม ไม่โกหกเหลวไหล

ไม่กินสุรา เอาแต่เครื่องสกปรกทั้งนั้นออก มันจะไม่สะอาดแล้ว
จะอยู่ได้หรือ มันก็จิตใจมันก็สะอาดเท่านั้นแหละ บรรพบุรุษท่าน
ว่าอันนี้ท่านเรียกว่าศีล ไช้เข้าไปตรงนั้น ทำให้สะอาดเป็นพื้นชะ
เป็นศีล

เมื่อมันเป็นศีลเนี่ย สมาธิมันก็เกิด คือความสงบระงับ
อารมณ์ทั้งหลายเนี่ย เพราะปราศจากเครื่องวุ่นวาย เมื่อความ
สงบเกิดขึ้นแล้วเนี่ย ปัญญามันก็ตามมา เมื่อปัญญามันตาม
มาแล้วก็รู้เท่าสิ่งทั้งปวงเกิดขึ้นมา ในหลักของพุทธศาสนา ท่าน
ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา ทั้งสามประการนี้เป็นหลักเป็นหัวใจ สิ่ง
สำคัญในหลักพุทธศาสนา เมื่อสิ่งทั้ง ๓ ประการนี้เกิดขึ้น เป็น
มรรคแล้ว เป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ทั้งสามประการนี้
แหละ รวมพุทธศาสนา มารวมเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา
อันนี้เป็นทางมรรคที่เราจะต้องเดิน เมื่อเราประพฤติปฏิบัติอยู่
แบบนี้ ความรู้สึกของเราจะเปลี่ยนแปลงไป จะรู้จักว่ามันทุกข์
เห็นทุกข์ รู้เหตุเกิดของทุกข์ รู้จักความดับทุกข์ รู้จักข้อปฏิบัติให้
ถึงความดับทุกข์เท่าเนี่ย ออกทางนี้

ไอ้ปุ่กฤษนเราทั้งหลายในครั้งพุทธกาลก็ดี ในสมัยนี้ก็ดี ต้อง
ออกทางนี้ ออกทางนี้รู้จักทุกข์ ทุกข์นี้ละ ญาติโยมทั้งหลายคง
จะเคยพบละมั้งทุกข์เนี่ย เคยพบ วันที่อาตมาก็เห็นญาติโยมผู้ที่
สำคัญมาเยี่ยม พอพูดไปมันทุกข์ในใจ ก็เลยนั่งอยู่ต่อหน้า
น้ำตามันหยดลง พับๆ อาตมาก็ไม่รู้ ไม่เห็นเป็นแผล ไม่เห็น
เป็นอะไรเลย น้ำตามันไหลออกมา มันไหลมาจากกองทุกข์ มัน
บีบ บีบเข้ามา อาตมาเคยฟังธรรม นี้ละ ไอ้ถ้าถ้าอันนี้มันไม่
หมดแล้วมันไม่หมดทุกข์หรือ อยู่ดีก็นั่งน้ำตาไหลออกมา
อย่างนั้นละ อาตมาก็สงสัย น้ำนี้มันออกมาจากอะไร มันคงมี
อะไรบีบมันออกมา เป็นน้ำตาไหลออกมา อาตมาก็ไม่ได้ถาม
หรือ แต่ได้เห็นเหตุผลแล้วว่าน้ำมันอันนี้มันไหลออกมา มัน
ต้องทุกข์หละ มันต้องทุกข์ คนผู้ที่สำคัญไฉนทุกข์ข้างในใจ
ทุกข์ทางใจ เงินก็มี ลาภก็มี ยศมันก็มี แต่ว่ามันทุกข์ ไม่รู้ว่ามัน
เป็นอะไร ทุกข์มันต้องอาศัยอะไร มันอาศัยที่ว่าไอ้ความไม่พอใจ
นั่นเองหละ สิ่งอื่นมากมายมันก็มี แต่ว่ามันไม่พอใจ มันขาดสิ่งที่
พอใจของคนนั้น มันเป็นทุกข์เกิดขึ้นมา ก็มาเรียนถามอาตมาว่า

อิฉันมันเป็นทุกข์ จะให้อิฉันระงับยังไงได้ โยมรู้ไหมว่าทุกข์นี้มันเป็น
เป็นยังไงมัย มันเกิดมาจากอะไร โยมรู้มัย ดู ที่ตามดูนี้อาตมาก็
ไม่รู้กับโยมนี่ ก่อนมันจะทุกข์ มันเป็นเพราะอะไร มันเกิดมาจาก
อะไรมัย ให้ดูในจิตเดี๋ยวนี้เนะ จะเห็นเนะ โยมจะเห็นของโยมเอง
ไม่ต้องไปค้นคว้าอย่างอื่น

อาตมาก็เลยยกกระโถนขึ้นให้ดู อย่างนี้ว่าสบายไม่หนักนี้
พอยกกระโถนใบนี้ขึ้น มันเริ่มหนักขึ้นมาแล้ว พอเราวางกระโถน
ใบนี้มันเริ่มหายหนักแล้ว นี่มันเป็นเพราะอะไร ถ้าหากเราไปยก
กระโถนขึ้นมันหนัก ก็เพราะเราไปยกกระโถนใบนี้ขึ้นมา มันก็
หนัก พุดให้เห็นง่าย ๆ เมื่อมันหนัก จะหายหนักด้วยวิธีอะไรเล่า
ต้องวางกระโถนใบนี้ลงดูสิ เบาแล้ว เห็นมัย นี่มันเบาเพราะอะไร
เพราะเราวางกระโถนใบนี้ อาตมาก็จับกระโถนยกขึ้นที่หนึ่ง กล่าว
ให้ฟัง ให้ฟังดังนี้ มันทุกข์อยู่ที่นี่ ไม่ใช่ทุกข์ที่อื่น อย่าไปพุดที่ไหน
มันทุกข์ตรงนี้แหละ ให้พิจารณาซะ เทศน์ให้ฟังซักพักหนึ่ง น้ำตา
ก็เลยหายหยุด เลยหันมาพุดกับอาตมาโดยที่เสียงไม่สั่นนะ ถ้า

วันหลังนะ ถ้าหากว่าคุณนายไม่สบาย มาหาพระเถอะ ค้นหา
เหตุมันเองมันได้ซะ เเท่านี้แหละคนมันมีทุกข์

การกระทำบุญทุกวันนี้ การฟังธรรมทุกวันนี้ก็แก้ทุกข์คือ
แก้ปัญหา ในชีวิตที่เราเกิดมานี้แหละ มันมีทุกข์ แต่ว่ามันทุกข์
เกิดขึ้นมาแล้วคนเรากลับ กลับมัน พระพุทธองค์ท่านสอนว่า
ทุกข์เกิดขึ้นมาแล้ว ไม่ต้องกลัว ให้รู้มันนี่คือทุกข์ เข้าไปหาทุกข์
คนเราชอบทุกข์ขึ้นมาแล้วกลัวทุกข์ ในครั้งพุทธกาลก็เหมือนกัน
คนทุกข์นะถึงเข้ามาหาพระ เมื่อมันร้อนจึงเข้าไปในร่ม ถ้าไม่ร้อน
ตากแดดตรงนั้นก็ได้ ไปไหนก็ได้ มันมีเหตุอย่างนี้ทุกคน ดังนั้น
ทุกข์นี่จึงเป็นสังขาร ทุกข์นี้เราเคยผ่านกันมาทุกคนๆ ทุกข์นี้มัน
เคยผ่านมา ทุกคนเคยผ่านมา แต่ไม่รู้จักระงับมัน ไม่รู้ว่ามันเกิด
มาจากอะไรต่ออะไรนะ ก็เลยคิดไปๆร้องให้มันทุกข์ ไม่รู้จัก
ทางออกอย่างนี้ อาตมาว่าต้องคลำดู ต้องคลำดู มันต้องมี
หนทางที่มันจะแก้ไขมัน เพราะพระพุทธองค์ของเราท่านสอนมา
ธรรมะนี่แก้ทุกข์ให้คน แก้ทุกข์ที่เกิดจากหัวใจของมนุษย์แท้ๆ แต่
เราไม่รู้จักตัวเราว่าเมื่อมันทุกข์เกิดขึ้นมา เราไม่ตามดูว่าทุกข์

เกิดมาจากอะไรอย่างนี้เป็นต้น ก็เลยไม่รู้จักแก้มันอย่างนี้
เท่านั้นความจริงจัดว่าทุกข์นี้เป็นสังขารม **ทุกข์สัง สมุทัยสัง
มรรคสัง นิโรธสัง** พระพุทธองค์ก็ออกทางนี้ สาวกทุกองค์ออก
ทางนี้ ใครๆก็ออกทางนี้ อันนี้เป็นอริยสัง

ดังนั้นเมื่อทุกข์เกิดขึ้นมาเราก็ต้องพิจารณา ให้รู้แบบคายว่า
อันนี้สังกว่าแต่ทุกข์ ความเป็นจริงนี้ทุกข์มันล้นเหลือ แต่เราไม่รู้
เรื่องของมัน ที่เราอยู่กันทุกวันนี้มันทุกข์ทั้งนั้นนะโยม ทุกข์มัน
เกิดขึ้นมาแล้ว เราก็เรียกว่ามันทุกข์ เมื่อทุกข์มันดับไป เราไป
เรียกตรงมันดับว่าสุข เห็นไม่ชัด เห็นเป็นสุข เพราะทุกข์มันดับไป
เฉยๆ เมื่อดับแล้วก็เกิดขึ้นมาอีกก็เป็นทุกข์ ทุกข์เกิดมาแล้วก็ดับ
ไปเป็นสุข เราก็ไปตะครุบ ทุกข์ก็ตะครุบ สุขก็ตะครุบ นึกว่ามัน
คนละอย่างกัน พระท่านสอนว่า มีแต่เรื่องทุกข์มันเกิดมันดับ
เท่านั้นแหละ อื่นนอกนั้นไม่มี ให้พิจารณาเถอะ ดูแล้วก็ใช่
เหมือนกัน ทุกข์เกิดแล้วก็ทุกข์ดับ ถ้ามันเกิดมาแล้วไปสำคัญ
ตรงนั้นว่าเป็นทุกข์ ถ้ามันดับไปแล้วก็สำคัญว่าตรงนั้นนะเป็นสุข
นี่ ใจ้ความเป็นจริงของแก่มันทุกข์มันเกิดแล้วก็ดับไป แล้วก็

ตะครุบอยู่อย่างนี้ ตะครุบอยู่อย่างนี้ ตะครุบๆ ตะครุบแต่ทุกข์
แหละ แต่ว่ามันไหวตัว บางทีมันคล้ายๆมันสุข บางทีคล้ายๆมัน
ทุกข์อย่างนี้ เราก็ปรารถนาเอาสุข เมื่อปรารถนาเอาสุขแล้ว เมื่อ
สุขหายไปแล้ว ทุกข์ก็เกิดขึ้นมาอีก

หลักของพุทธศาสนานั้นท่านให้หมายถึงความสงบ สงบ
จากความสุขนั้นความทุกข์นั้น นั่นคือความสงบ เราต้องการ
ความสุขนั้นแหละ ความสุขนั้นคือทุกข์อันใดที่เรายังไม่รู้จัก สุขก็
ดี ทุกข์ก็ดี สองอย่างนี้ เราก็เห็นว่าสุขนั้นนะ ฉันชอบ ฉันต้องการ
ความสุข ฉันก็ต้องพยายามหาความสุขนั้นนะ ก็นี้กว่าสุขนะไม่มี
โทษ ไม่ใช่ สุขนั้นตัวเอกมันนะนั่น นะ ตัวมันเป็นทุกข์แล้วนะนั่น
สุขก็ดี ทุกข์ก็ดีนะ เหมือนกับงูตัวเดียวกัน ทุกข์ให้เท่ากับหาง สุข
ให้เท่ากับหางงู พอเราไปเห็นงูตัวนี้มันยาว หางมันอยู่ทางนี้ ปาก
อยู่ทางโน้น เราคิดว่า เออ ทางปากมันเป็นภัยเว้ย ใต้ทางหางไม่
เป็นอะไรหรอก มันไม่มีปากอยู่ตรงนี้ แน่ะ อย่าไปใกล้ปาก
มันเน้อ มันจะกัดเอา มันจะชกเอา มาจับหางมันดีกว่า แน่ะ
เพราะว่าปากอยู่ทางนี้ เรา来抓หาง มันก็หางงู เห็นมัย ใต้ตัว

ห้วงมันทักวมากัด มันทักทุกซีกเหมือนกันอีกแหละ เพราะห้วงก็
อยู่ในงู หางงูก็อยู่ในงูตัวเดียวกันนั้น คือเราไม่รู้อย่างนั้น เราไม่รู้
เลยว่า สุขมันก็เป็นอย่างนั้น ทุกซีกก็เป็นอย่างนั้น ความเป็นจริง
มันก็อยู่ในงูตัวเดียวกันนั่นเอง เราสร้างทุกข์เกิดขึ้นมาเท่านั้น
แหละตรงนั้น

ดังนั้นพระท่านจึงสอนว่า ไม่มีอะไรมากไปกว่านี้ นอกจาก
ทุกข์มันเกิดแล้ว ทุกข์มันดับ เท่านั้น ไม่มีอะไร เท่านั้น เรื่องที่ว่าเรา
แสวงหาความสุขนั้น ก็เราคิดว่าสุขนะมันดี มันดีมากเกินไป ก็
ยิ่งทุกข์เข้าไป เพราะเราไม่รู้จักว่าทุกข์ เมื่อหันเหมาดูธรรมะ
พระพุทธเจ้า เออ สุขนี้ก็ไม่ใช่ความสงบหวัะ สุขทุกข์นี้ดูแล้วมัน
เหมือนกันทั้งนั้นแหละ อันเดียวกัน แต่เวลานึงหมายถึงว่ามัน
เป็นสุข เวลานึงมันเป็นทุกข์ ฉะนั้นคนต้องการความสุข สุขมัน
หายไปเลย ทุกข์ก็เกิดขึ้นมาเท่านั้น มันอันเดียวกันอย่างนั้น
ดังนั้นพระพุทธองค์ท่านถึงสอนว่าให้พวกเราทั้งหลายถึงความ
สงบ สงบนั้น เมื่อทุกข์เกิดขึ้นมาแล้วก็รู้ว่า เออ อันนี้ไม่ใช่ ปล่อย
มันซะ ให้รู้เท่านั้นซะ นี่สุขเกิดขึ้นมา นี่ก็เหมือนกันทั้งนั้นแหละ

อย่าไปหมายมันมันเลย เป็นเรื่องธรรมดาของมันอย่างนั้น เราจะ
สร้างกรรมอันนี้ขึ้นมาให้มากๆ สร้างขึ้นมาๆ จนกว่าที่มันโต มัน
สูงขึ้นมา สูงขึ้นมา จนกว่าที่มันพ้นจากสุขหรือทุกข์อันนี้ เรียกว่า
ความสงบ เมื่อความสงบนั้นพ้นจากสุขแล้ว พ้นจากทุกข์แล้ว
นั่นคือหลักของพุทธศาสนาที่แท้จริง

ที่นี้อันนี้ให้เป็นการบ้านของโยมทั้งหลายนี้ ให้เอาไป
พิจารณา มันจะจริงหรือเปล่า เพราะกรรมอันนี้พระพุทธองค์ไม่
สรรเสริญว่า ผู้ที่เชื่อกับคนอื่นนั้น ท่านไม่สรรเสริญว่าผู้ที่เชื่อกับ
คนอื่นนั้นท่านไม่สรรเสริญ ท่านสรรเสริญว่าเป็นปัจเจกตั้ง เชื่อ
ด้วยปัญญาเกิดขึ้นเฉพาะดวงใจของเราเอง ฉะนั้นท่านจึงให้ว่า
เป็นปัจเจกตั้ง รู้เฉพาะตัวอย่างนั้น อันนี้ญาติโยมทั้งหลายนี้
โดยมากจะมาฟังพระเทศน์ หรือฟังอาตมาเทศน์ บางคนก็คงจะ
เชื่อหมด แต่อาตมาขอห้าม อย่าไปเชื่อหมด อย่าไม่เชื่อ อย่าเชื่อ
อย่าไม่เชื่อ เอามาวางไว้ ให้ปัญญามันเกิดก่อน

ในสมัยหนึ่งองค์พระสาวีบุตร นั่งฟังธรรมพระบรมศาสดาอยู่
นั้น ท่านอธิบายไปเรื่อยๆ ถึงพักหนึ่งพอสมควร พระพุทธองค์

ตรัสว่า สารีบุตร ท่านเชื่อแล้วหรือเนี่ย พระสารีบุตรตรงไปเลย
ผมยังไม่เชื่อพะเจ้าค่า อ้าว สารีบุตร ดีแล้ว นักปราชญ์อย่าเพิ่ง
เชื่อง่ายๆเลย ใคร่ครวญก่อนจึงเชื่อ เห็นมัย แสดงว่าให้เห็นเป็น
ปัจเจกด้วยตนเองนั่น พระพุทธองค์ให้โอกาส ถ้าหากว่าคนใน
สมัยนี้ ถ้าว่า ฉันไม่เชื่อ คนอย่างอาจารย์คงจะโกรธนี่น้อ คนอื่น
แม่สอนว่า เชื่อแม่มัยลูก ไม่เชื่อ แม่คงจะโกรธมัย เชื่อพ่อมัยลูก
ไม่เชื่อ พ่อคงจะโกรธมัย อันนี้พระบรมศาสดาท่านตรัสอย่างนี้ม
นวลเลย เชื่อแล้วหรือพระสารีบุตร พระสารีบุตรตอบว่าข้า
พระองค์ยังไม่เชื่อ ท่านเห็นว่าดีแล้ว พระสารีบุตร นักปราชญ์ไม่
ควรเชื่อง่ายๆ ไตร่ตรองด้วยเหตุผลแล้วจึงเชื่อ แน่ะ เป็นอย่างนี้
ท่านต้องการว่าให้เรารู้ใจของเราเอง

ดังนั้นจึงพากันสอนใจ ให้ระวังใจ สิ่งทั้งหมดในตัวตนของ
เราเนี่ย ตาก็ดี หูก็ดี จมูกก็ดี ลิ้นก็ดี กายก็ดี เป็นอย่างหนึ่ง เป็น
บริวารของใจ อย่างนั้นพระพุทธองค์ถึงสอนว่า ใจนั้นเป็นสิ่ง
สำคัญ ระวังนะ ท่านจงระวังใจของท่าน ท่านจงระวังใจของท่าน
ท่านจะดีจะชั่วทุกอย่างเพราะใจของท่าน ท่านจงระวังใจ ใจนี้

มันเป็นพิษยิ่งกว่างูพิษทั้งหลายเสียแล้ว ถ้าพิษมันหมดไปยิ่งกว่าสิ่งทั้งหลายมันระงับไป อย่างนั้นใจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ จะพูดก็มีใจถึงก่อน จะทำก็มีใจถึงก่อน จะเป็นอะไรๆ ก็มีใจถึงก่อน ทั้งนั้นนะ มิฉะนั้นดวงใจของเราเนี่ย พระพุทธองค์จึงได้ตรัสว่า เรื่องพุทธศาสนานี้เป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องของจิตใจ เป็นศาสนาเรื่องจิตใจ เป็นศาสนาเรื่องจิตใจ

อันนี้อาตมาจะเล่าให้ฟัง อาตมามีลูกศิษย์ฝรั่งคนหนึ่ง เค้าเรียนจิตศาสตร์ จบจิตศาสตร์แล้ว ออกมาเมืองไทย มาบวชกับอาตมาอยู่วัดหนองป่าพง เป็นจิตศาสตร์ รู้หละ สอบได้ จบจิตศาสตร์นะ แต่ว่าทุกข์บ่อยๆ หมองูตายเพราะงู จับงูโดนกัดทุกวันๆไม่รู้เลย นี่เรียกว่า เรียนจิตจบจิตศาสตร์ มันจบแต่การภาคเรียน แต่จิตใจนั้นมันไม่ถึง มันไม่จบ มันได้ทุกข์บ่อย มันจบจิตศาสตร์แล้ว มันน่าจะรู้จักจิตเจ้าของสิ อันนี้เป็นต้น จิตมันให้โทษเราบ่อยๆ จนกว่าที่ว่าสึกไปนั่นเองนะ นี่ มันจบแบบจิตศาสตร์ตามหลักการวิชาการมันเป็นอย่างนั้น ตัวหนังสือมันเป็นอย่างหนึ่ง ตำรามันเป็นอย่างหนึ่ง ฉะนั้นพระบรมครูท่านจึงสอน

ว่า การเรียนธรรมก็ดี แต่ว่ามันไม่ยิ่ง การรู้ธรรมก็ดี แต่ว่ามันไม่
ยิ่ง การปฏิบัติธรรมก็ดี แต่ว่ามันไม่ยิ่ง การเห็นธรรมก็ดี แต่
ว่ามันไม่ยิ่ง ทั้งหมด อันมันยิ่งเพราะอะไร เพราะเห็นธรรม เพราะ
เป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมแล้ว ก็เลยใจมันเป็นธรรม ธรรมทั้งหลาย
มารวมอยู่ที่ใจ เป็นเอโก ธัมโม ธรรมมีเท่านี้ อันเดียวเท่านี้ คือ
รวมใจนั้น

ฉะนั้นหลักพุทธศาสนานี้ ท่านจึงว่า เป็นไปในแนวที่เรียกว่า
จิตใจ เรื่องพุทธศาสนาของเรา ฉะนั้นอามาจึงสามารถพูดว่า
พุทธศาสนานี้ เป็นศาสตร์ที่สูงส่ง เป็นศาสตร์ที่ทำศาสตร์อันอื่น
เป็นต้นให้สมบูรณ์โดยลำดับ ทั้งมีความรู้ ทั้งมีความดี ทั้งมี
ปัญญาเกิดขึ้น ศาสตร์อื่นนั้นโดยมากมีแต่ความรู้ แต่ความดีไม่
ค่อยจะมี มันเป็นชะอย่างนั้น ฉะนั้นขอพวกญาติโยมทั้งหลาย
มาทำบุญกุศลวันนี้ จงให้รู้สึกว่าเป็นเหตุ ระวางจิตของเรา ให้รู้
ไว้ว่า บัดนี้โยมจะดีใจนะ มันมีใครพาดีใจรู้มั๊ย หูหรือตามั๊ย ไม่ใช่
จิตไปดูสิ วันนี้มันจะโกรธมันจะดุเพราะอะไรมั๊ย ตามันดู หรือหู
มันดูมั๊ย ดูไปสิ ใจมันไม่ค่อยดีเพราะอะไรตรงนั้น เพราะจิต

ทั้งนั้นนะ สมกับพุทธองค์ท่านว่า ให้สอนจิต เมื่อเราสอนจิตของ
เรา จิตของเราเป็นไปแล้ว ใจความสุขมันก็ไม่ตามมาสู่เรา ตา หู
จมูก ลิ้น กาย เป็นบริวารเท่านั้นแหละ จิตนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ

มิฉะนั้นญาติโยมทั้งหลายมาวันนี้ก็ขอให้จงสังวรณ์ สำรวม
ระวังจิต จิตนี้มันเป็นโทษอย่างไพศาล จิตนี้มันเป็นประโยชน์
อย่างมากมาย ถ้าเราทำถูกต้อง มันเกิดประโยชน์มากเหลือเกิน
จิตนี้ก็คงมีทุกคน แต่อันนี้ไม่มีตัวไม่มีตนนะ แต่คนรู้จักมั้ยว่าจิต
นี่คืออะไรมั้ย ญาติโยมคงจะเอามาทุกคน จิตอันเนี้ย แต่จะถาม
ว่าจิตมันอยู่ตรงไหน คงจะพูดยากเหมือนกันนะ พูดยาก ไม่ต้อง
มากอ๊ะ ใครเป็นคนรับรู้ที่อาตมาเทศน์อยู่เนี้ย ใครเป็นคนรับรู้
คนที่รับรู้คือใคร มันอยู่ตรงไหน นี่ ให้รู้เข้าไปเถอะ จะรู้จริงๆว่า อัน
นั้นคือจิตของเราที่รับรู้อันนั้น จะพาเราวิ่งไปวิ่งมา พาเราดีเราชั่ว
พาเราดีใจเสียใจก็เพราะอันนี้เอง มิฉะนั้นญาติโยมจงรักษาอันนี้
ให้มันเห็นชัดเข้าไป จึงเรียกว่าเป็นหัวใจของพุทธศาสนา นี่ ถ้า
เราเข้าใจในเรื่องนี้แล้ว อะไรรู้อย่างมันจะเบาไปหมดทุกอย่าง
เลย ที่เราทุกวันนี้ ไม่ถึงขนาดนั้น สอนกันแต่เพียงว่าให้มี

ศีลธรรมเท่านั้นที่ลำบากอยู่แล้ว อย่าเบียดเบียนกันนะ อย่า
อิจฉากันนะ เเท่านี้ก็ยังไม่ค่อยจะเห็นกัน จะให้เราละเราวางนั้น
ก็มันก็ลำบากเหมือนกัน

เริ่มต้นก็เป็นศีลธรรม ให้เรามีศีลธรรมกัน อย่างเทพอันเนี้ย
นาย ก อย่างได้เหลือเกิน แต่ว่ามันเป็นของคนอื่นซะ ก็เลย
กลับมา กลัวมันจะเป็นโทษ แค่นี้ก็พอแล้ว ไม่กล้าจะเอาแล้ว ไม่
กล้าจะขโมยแล้ว เพราะมันมีเจ้าของ เเท่านี้ก็ถมไปแล้ว ศีลธรรม
นี้ ไม่ต้องละมันหรอก เอาเทพมาใช้ได้สบายเลย อย่างนี้ตัวอย่าง
มี อันอื่นก็เหมือนกันอย่างนั้น ให้เห็นขนาดนี้ก็พอ รู้ว่าต้องละ
ต้องพยายามอดทน การปฏิบัติตามเรียกว่าปฏิบัติธรรมะ การ
อดทนคือมันอยากจะทำ ความชั่วอยู่นั้น แต่เราพยายามสนใจ
เราไม่ทำ นี่คือการปฏิบัติ ปฏิบัติไปเรื่อยๆ จนกว่าที่ว่าจิตใจมัน
จะชำนาญ จนมารู้จักผิดจักถูก รู้จักบาปจักบุญ รู้จักคุณจักโทษ

อาตมาเคยสอนญาติโยมทั้งหลายว่าง่ายๆ แต่ว่ามันยากไป
หน่อยหนึ่ง สอนง่าย สอนยังงี้รู้มัย ไปที่ไหนเคยได้ยินว่าฉันไม่รู้
อะไร ไม่รู้จักอะไร เรียนลำบาก ไม่รู้จักการเล่าเรียน อาตมาบอก

ไม่ต้อง โยมเลิกซะ เลิกก็ได้ บอกแต่ว่าเมื่อเราจะภาวนา
บริกรรมอย่างนี้ง่ายๆว่าให้มันเห็นด้วยกันว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้
ชั่ว ก่อนเราจะนอนนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วกำหนดลม
หายใจไปเรื่อยๆนะ รู้จักบ่อเหตุ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จนผู้รู้มา
รับเอาดีเอาชั่วเข้าไปอยู่ภายในความรู้อันนั้น จิตของเราผ่อง
ใส รู้จักดี รู้จักชั่ว เมื่อมันรู้จักชั่ว มันก็วางความชั่ว เมื่อมันรู้จักดี
มันก็ประพฤติความดี ถ้ามันชั่วมันไม่ทำแล้ว มันเลิก มันสร้าง
ความดีเดี๋ยวนี้แหละ จิตของเรารับและรู้จักดีและรู้จักชั่วแล้ว
โดยมากญาติโยมเราทำไมไม่ค่อยรู้จักดีรู้จักชื่อนะ บางทีจะชั่วก็
ไปทำ ทำไปจนเจ็บใจ จนร้องไห้ ก็ยังไม่รู้ว่ามันชื่อนะ ไม่รู้จักดีจัก
ชั่ว ให้ทำดี รู้จักดีจักชั่ว เมื่อไปบริกรรมอย่างนี้ไปนะ เมื่อมันตก
ไปในกระแสจิตของเจ้าของ มันรู้จักดีจักชั่ว มันก็รู้จักบาปจัก
บุญ มันก็เป็นคนสอนง่ายเริ่มขึ้นมาเท่านั้นเองนะ ง่ายๆ สอน
อย่างนั้น ภาวนาเรื่อยไป มานั่งภาวนาก็อ่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
ทำมันอยู่ตรงนั้นนะ ถ้ามันรู้จักดีรู้จักชั่วแล้ว มันก็ปฏิบัติตาม มัน

ก็สร้างความคิดขึ้น ความชั่วมันก็ละไปเองของมันเรื่อยๆอย่างนั้น
มันก็ถึงความสงบเท่านั้นเอง

ให้มันติดอยู่ดี มันติดอยู่ชั่วอยู่อย่างเนี้ย ต่อไปความดีเนี้ยถ้า
เรายึดไปนานๆ ยึดไม่วางให้ใครเลย อย่างนี้ฉันถูกคนเดียว คน
อื่นผิดหมดอย่างเนี้ยนี้ อาศัยความดีเป็นอยู่ ใจความดีเนี้ย ถ้า
เราไปยึดมันถือมัน ไม่วางนะ มันก็เกิดชั่วได้เหมือนกัน แน่ะ เกิด
ชั่วได้เหมือนกัน ตายเพราะความดีนั่นแหละ คือไม่รู้จักใช้ของดี
ไม่รู้จักประมาณนั้น เพราะว่าท่านสอนมาให้สร้างความคิด ก็ติดดี
นั่นแหละ มีความดีมากก็ไม่ปล่อย มีอุปาทานมันหมายอยู่ไม่ขาด
อันนี้ก็โทษเหมือนกัน สมที่สุดคือพระพุทธเจ้าท่านให้ปล่อย
ให้รู้ดี ให้รู้ชั่ว ถ้ารู้ว่าดีก็ไม่มีโทษ ชั่วก็ไม่มีโทษ เพราะเราปล่อย
วางมันทั้งนั้น อย่างนี้เป็นต้น พระพุทธองค์ท่านสอนเข้าไปอย่าง
นั้น อะไรก็ช่างมันเถอะ

วันนี้สรุปใจความว่าใจ ใจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก มีโทษมาก
มีคุณมาก เราจะร้องไห้ก็เพราะใจของเรา เราจะหัวเราะก็เพราะ
ใจของเรา เราจะเสียใจก็เพราะใจของเรา เราจะดีใจก็เพราะใจ

ของเรา ถ้าโยมยังไม่ชัด คุณะ ถ้ามันโกรธมานะ ดูไปในจิต อิม
ใครโกรธ หูมันโกรธ หรือตามันโกรธมัย ดูชียอมจะรู้เหตุมันเกิด
มาจากไหนแท้ๆ เอ้อ โยมจะคุณะ เมื่อมันดีใจก็ มันดีมาจากหู
หรือมันดีมาจากตา หรือมันดีมาจากใจ ถ้าโยมตามอย่างนี้
สำรวจอย่างนี้ โยมจะรู้จักเหตุมันเกิดมา ถ้ารู้จักเหตุที่มันเกิดมา
ก็ไประงับตรงนั้น ตรงที่มันเกิดมานั้น มันก็ระงับตรงนั้น เรียกว่า
เราเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมถึงจุดมันแล้ว อย่างนี้เป็นต้น

อะไรทั้งหลายในโลกมันก็จะเปลี่ยนไปเสมออย่างนี้ จะเห็น
โลกนี้เป็นโลกะวิฑู โลกนี้เป็นโลกะวิฑู โลกนี้มีความสม่าเสมอ
ของมันอยู่อย่างนั้น แต่เราต้องการจะให้มันเป็นอย่างนั้น อยาก
ให้เป็นอย่างนี้ เท่านั้นแหละ มันเลยไม่พอใจของเรา
พระพุทธเจ้าของเราท่านรู้ เกิดในโลกนี้ ท่านก็เอาโลกไป
พิจารณา ท่านเห็นพระนิพพานพันทุกข์ ท่านก็เห็นในโลกอันนี้
ท่านจึงจัด โลกะวิฑู รู้แจ้งโลก เรามันรู้ไม่แจ้งโลก โลกโก มันมี
ความมืดอยู่อย่างนั้น อันนี้ให้โยมไปพิจารณาดูชีย ให้พิจารณาให้
เป็นการบ้านของญาติโยมทั้งหลาย เอ้า วันนี้เอาสมาให้ความรู้

ให้ความเห็นพอสมควรแล้ว ฉะนั้น อาตมาก็ขอยุติพระสังฆกรรม
เทศนาไว้เพียงเท่านี้

ที่มา: <https://youtu.be/TS7guw5PXvl>